

Ekonomicky tretí najväčší člen eurozóny má v sebe potenciál potopiť oba eurovaly ako kamene. Taliansko má síce v rozpočte primárny prebytok, ale čo z toho, keď má dlh takmer 130% HDP.

Vyhrali dvaja klauni, kto sa bude smiať? Kríza sa nevracia aj vracia. Británia vs. Grécko.

Výsledky talianskych volieb poznáte asi všetci. Technokrat Monti odchádza a pravdepodobne ho nahradí koalícia zlepená podľa hesla z núdze cnosť. A možno budú aj predčasné voľby. Každopádne, Taliansko je konečne tam, kde patrí – v centre pozornosti.

Ekonomicky tretí najväčší člen eurozóny má v sebe potenciál potopiť oba eurovaly ako kamene. Už dva razy mal hlavu v slučke, keď najskôr v lete 2011 a potom o rok neskôr vyltelil úroky na jeho dlhopisoch a musela zasiahnuť ECB, aby situáciu hasila nákupom dlhopisov, respektíve jeho prísľubom. Taliansko má síce v rozpočte primárny prebytok, ale čo z toho, keď má dlh takmer 130% HDP, v absolútnom vyjadrení dva bilióny eur (po USA a Japonsku je taliansky dlhopisový trh najväčší na svete).

Čo je ešte horšie, talianska ekonomika stagnuje už tretiu dekádu. Od roku 1991 rástlo ich HDP priemerne 0,79% ročne, čo je pomalšie ako Japonsko a zároveň negatívny rekord pre západné ekonomiky. Aby toho nebolo málo, zároveň obyvateľstvo Talianska patrí medzi najstaršie na svete, vďaka čomu demografický tlak na rozpočet prichádza o trochu skôr ako vo zvyšku Európy.

Taliansko si nemôže dovoliť žiadne silnejšie ekonomické zakašľanie. Preto európski lídri so strachom sledujú, čo sa po voľbách v Taliansku stane. Peer Steinbrück, potenciálny budúci kancelár Nemecka, rovno prehlásil, že vyhrali dvaja klauni. Urazený prezident Napolitano s ním kvôli tomu zrušil stretnutie, no Berlusconi a Grillo vyvolávajú obavy, že Taliansko prestane reformovať a radšej požiada nemecké peňaženky o pomoc.

Jeden z posledných ťahov talianskej vlády bolo zavedenie transakčnej dane, ktorá začína v Taliansku platiť už v piatok. Uvidíme čo na to investori. Po krátkom nadšení z decembra, kedy sa tok vkladov zvrátil a do bánk na periférii začali opäť pritekať peniaze, rýchlo vychladol. V januári už z bánk peniaze opäť utekali.

Najviac sa boja Nemci. Merkelovej poradca vyhlásil, že kríza sa vracia aj s pomstou. Minister financií Schauble sa vyjadril podobne, podľa neho hrozí rozlitanie problémov z Talianska do ostatných krajín.

Najviac sa boja Nemci. Merkelovej poradca vyhlásil, že kríza sa vracia aj s pomstou. Minister financií Schauble sa vyjadril podobne, podľa neho hrozí rozlitanie problémov z Talianska do ostatných krajín. Vcelku kontrastné vyhlásenia v porovnaní s chláčením Barrosa, Montiho, Draghiho, Lagarde, či najnovšie Hollandeho, ktorí ani pri objednávaní hamburgerov nezabudnú pripomenúť, že kríza sa skončila.

Situáciu nám lepšie ako reči politikov ukážu čísla. Podľa najnovších predikcií Komisie bude mať v roku 2014 šesť členov eurozóny dlh vyšší ako 100% HDP. Zo sedemnástich krajín jediná bude mať prebytkový rozpočet (Estónsko) a deväť zo sedemnástich členov poruší pravidlo 3% deficitu (pamätáte si ešte, že je to porušenie Fiškálneho kompaktu?).

Medzi hriešnikov má patriť aj Francúzsko. Už požiadali o odloženie, podobne postupujú aj Holandania. Viac šetriť už nemienia, dôvodom sú, ako inak, „mimoriadne okol-

K potenciálnym kandidátom na budúcu pomoc sa stále radí aj Cyprus. Tam vo voľbách nahradil prezidenta z komunistickej strany konzervatívny kandidát, priaznivo naklonený záchrane z Európy.

nosti.“ Francúzi zatiaľ dosiahli rekordnú nezamestnanosť od roku 1997, čo znervózňuje celú vládu. Minister priemyslu Arnaud Montebourg si myslí, že vyriešiť by to mala ECB tlačением peňazí. Hoci ECB už hodila do systému bilión eur cez LTRO pôžičky a nakúpila dlhopisy za viac ako 200 miliárd, zdá sa mu to málo.

K potenciálnym kandidátom na budúcu pomoc sa stále radí aj Cyprus. Tam vo voľbách nahradil prezidenta z komunistickej strany konzervatívny kandidát, priaznivo naklonený záchrane z Európy. To by mohlo byť definitívnym zlomom na ceste žiadosti o bailout, peniaze má Cyprus údajne do mája. Aj u ďalšieho kandidáta na pomoc prichádza k výmene moci, ale s opačným efektom. Slovinský premiér padol kvôli daňovému škandálu, nahradiť ho má koalícia nie veľmi naklonená pomoci z Bruselu, ktorá chce radšej miňať na zamestnanosť a rast. Uvidíme, či budú mať z čoho, v polovici tohto roka má splatnosť dlh v sume 2 miliardy eur, čo je pre Slovinsko veľká suma.

Grécko dokázalo dvoma bankrotmi medziročne znížiť svoj dlh o 62 miliárd. Stále však dosahuje takmer 160% HDP a spoločenská situácia sa tam neprestáva zhoršovať. Zahraniční výrobcovia výrazne obmedzili dodávky liekov, pretože priekupníci ich za veľmi nízke regulované ceny skupovali a predávali zase naspať do zahraničia, nehovoriac o tom, že zdravotnícke zariadenia za ne často neplatili vôbec. Ľudia sú nahnevaní a politici sa nemôžu cítiť tak bezpečne ako kedysi. Napríklad bývalý starosta druhého najväčšieho gréckeho mesta Sollún dostal pred pár dňami za spreneveru mestských peňazí doživotie.

Pochmúrne nie je len v eurozóne, Británia sa dočkala zníženia ratingu od agentúry Moody's. Niet sa čo diviť, ich verejné financie vyzerajú horšie ako grécke.

(g) General government net lending (+) or borrowing (-) (as a % of GDP) (1)

	5-year averages							Estimates	Forecasts	Assumption unchanged policies 2014	
	1994-98	1999-03	2004-08	2008	2009	2010	2011				
EL	-6.8	-4.3	-7.0	-9.8	-15.6	-10.7	-9.4	-6.6	-4.6	-3.5	EL
UK	-3.8	-0.1	-3.5	-5.1	-11.5	-10.2	-7.8	-6.3	-7.4	-6.0	UK

Jediná správa s pozitívnym nádychom prišla z Írska. Definitívne končí Eligible Liabilities Guarantee Scheme, špeciálny mechanizmus garancií, zavedený v roku 2008.

Jediná správa s pozitívnym nádychom prišla z Írska. Definitívne končí Eligible Liabilities Guarantee Scheme, špeciálny mechanizmus garancií, zavedený v roku 2008. Podobne ako do fondu na ochranu vkladov, banky do neho dovádzali nejaké drobné a na výmenu im štát zagarantoval ich záväzky. Bol to jednoduchý mechanizmus prenosu nákladov za chybné rozhodnutia z pliec majiteľov bánk na plecia daňových poplatníkov, ktorých to stálo 62 miliárd eur. Pre pripomenutie, Írsko má 4,6 milióna obyvateľov. Na rozdiel od Španielov väčšinu týchto nákladov na reštrukturalizáciu svojho bankového systému uhradili sami práve cez ELGS (podobne ako my na začiatku tisícročia, vtedy nás to stálo približne 10% HDP), no robia všetko pre to, aby tento vytvorený superdlh preniesli cez ECB a prípadne Euroval na celú eurozónu.

Na rozlúčku si vyberte z týchto dvoch provokácií: naša kampaň Bohatšie Slovensko, alebo prehľad dôchodkov euroúradníkov.

Bohatý piatok želá

Martin Vlachynský